

3. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 435-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.

Носенко Марія Артемівна,

курсант другого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДОГОВОРИ МІЖ ПОДРУЖЖЯМ З ПРИВОДУ СПІЛЬНОГО МАЙНА

У сучасному світі все більш актуальним стає поняття договору між подружжям. Крім того з кожним роком кількість таких договорів в Україні зростає. Один з об'єктів таких договорів є майно подружжя. Більшість сімейних пар при укладенні договору з приводу спільного майна керуються позицією гарантованості своїх прав щодо спільного майна, набутого за період шлюбу. Нотаріус Марія Куксова повідомила, що в переважній більшості випадків до неї звертаються за посвідченням шлюбних договорів, суть яких можна звести до принципу «все, що набуто мною – моє, все, що набуто тобою – твоє» [1].

Право дружини та чоловіка укладати договори між собою регулюється ст.64 Сімейного кодексу України. У ч.1 цієї статті зазначається, що подружжя має право на укладення договорів, яке стосується їхнього спільного майна. Також ч.2 зазначеної вище статті передбачає укладення договорів між подружжям про відчуження одним із них на користь другого своєї частки у праві спільної власності, яке не вимагає виділу цієї частки [2].

Призначення укладення шлюбного договору найчастіше полягає у скасування норм ст. 60 СК України, яке визначає, що майно, набуто подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу) [3]. Можливість зміни цієї норми кодексу передбачено ст. 97 СК України. У більшості випадків такий договір укладають коли у чоловіка і дружини різне матеріальне становище і для того щоб забезпечити збереження особистого майна після можливого розірвання шлюбу.

Подружжя може внести до шлюбного договору пункти, що будуть виключати в майбутньому норми ст. 60 СК України, однак на практиці застосування ст.97 СК України не є таким, як в теорії. Майно, яке чоловік і жінка набули в період шлюбу, буде вважатися відповідно до договору роздільним майном. Однак в реальному житті виникають труднощі з таким договором, бо гроші одного з подружжя можуть плутатися з іншим у випадку спільного проживання, тому щоб уникнути в майбутньому таких проблем, подружжя може домовитися про укладення договору, в якому буде зазначено, що до роздільного майна будуть віднесені цінні речі, набуті в період шлюбу.

В ч.3 ст .97 СК України подано одну з розповсюджених причин укладання шлюбних договорів між подружжя. Дружина та чоловік під час укладання шлюбного договору можуть домовитися про можливий порядок поділу майна, а також при можливому розірванні шлюбу [3].Сторони договору у такий спосіб можуть домовитися кому яка річ буде належати у випадку розірвання шлюбу. Однак бувають випадки, коли у договорі прописано, що один з подружжя отримує грошову компенсацію за майно, набуто під час шлюбу, а іншому переходить у власність це майно.

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Нерідко у шлюбному договорі застосовують норми ч.4 ст. 97 СК України, які вказують, що подружжя може використовувати спільне майно для забезпечення потреб їхніх дітей, а також інших осіб. Норми цієї статті передбачають користування одним з подружжя, його дитини, членів сім'ї майном, що є у власності іншого, за умови наявності шлюбного договору. Однак під час користування майном, яке належить до власності іншого з подружжя, воно буде вважатися чужим. Звідси випливає, що скільки б часу не користувалися один з подружжя, дитина, або інші особи майном, право власності якого належить іншому з подружжям, таке майно завжди залишається у праві власності останнього [4].

Наприклад, чоловік постійно користується квартирою, що належить його дружині і яка була куплена нею до шлюбу. Однак під час користування за довгі роки ця квартира не переходить у право власності чоловіка, а залишається у дружини. Проте чоловік може набути право користування чужою річчю, тобто отримати сервітут, який передбачено ч.1 ст. 401 ЦК України, та може бути встановлений у договорі сторін. У зазначеному прикладі сервітут буде встановлений відповідно до шлюбного договору між подружжям, що не суперечить закону.

У шлюбному договорі зазвичай вказують порядок користування спільним майном дитиною дружини чи чоловіка від першого шлюбу. Так, подружжя може внести пункт до шлюбного договору про те, що, наприклад, якщо вони куплять у майбутньому під час шлюбу дачу, то ця дитина може проживати у ній протягом трьох літніх місяців.

Підсумовуючи сказане, варто зазначити, що у сучасному світі все більше практикуються шлюбні договори. Найбільш розповсюдженим приводом для складання шлюбного договору є зацікавленість обох з подружжя у праві на майно, набуте під час шлюбу. Розповсюдженість шлюбних договорів в Україні спричинена бажанням закріпити за собою право власності та користування особливо цінним майном, зокрема, нерухомістю або автотранспортом. На нашу думку, укладення шлюбних договорів, в першу чергу, є необхідним для гарантування належності частки майна від спільної власності, набутої під час шлюбу кожному з подружжя. На жаль менталітет громадян нашої країни не дає можливості всім українцям застосовувати на практиці укладання шлюбних договорів, що може негативно сказатись на забезпеченні права кожного з подружжя на частку у праві спільної власності щодо майна, набутого подружжям під час перебування у шлюбних відносинах.

Бібліографічні посилання:

1. Шаров Д. Проблемні аспекти та типові помилки щодо укладення шлюбного договору в Україні, URL: https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/problemni-aspekty-ta-typovi-pomylky-shchodo-ukladennya-shlyubnogo-dogovoru-v-ukrayini/
2. Право подружжя на укладення договорів між собою. URL: http://yurradnik.com.ua/anal_and_comm
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
4. Журавлев Д. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України. Станом на 02.09.2019 р. К.: Професіонал. 520 с.